

Reisverslag 24-30 november 2007

“Want de Heere zal Zich over Jakob ontfermen, en Hij zal Israël nog verkiezen, en Hij zal hen in hun land zetten, en de vreemdeling zal zich tot hen vervoegen, en zij zullen het huis van Jakob aanhangen.” (Jesaja 14:1 SV)

“Wie vrijgevig is, wordt almaar rijker.” (Spreuken 11:24 NBV)

Beencorset

De aanleiding om dit jaar nog een vierde reis naar Oekraïne te maken was het brengen van twee beencorsetten. Voor een Joodse vrouw in een dorpje in Transkarpatie (Oekraïne) hadden we bij LIVIT orthopedie in Dordrecht dit corset laten ‘maken’, nadat we op de vorige reis de exacte maten hadden opgenomen en foto’s van het been en het oude corset hadden gekregen. Ook hadden we een steunzool voor Sergei, de man met een prothesebeen, op maat laten maken. En voor gezinnen zonder of met te weinig verwarming hadden we elektrische oliegevulde radiatoren gekregen. Al deze mensen zijn klanten bij Chesed Spira in Uzgorod. Bovendien hadden we het verlangen zoveel mogelijk Joodse mensen te bezoeken die in het adoptieplan zitten via deze Chesed in Uzgorod.

Tijdens het bezoeken van de Joodse mensen bleek, dat de Heere duidelijk de planning had gemaakt. Bij veel mensen kwamen we als geroepen om te troosten, om financiële hulp te geven en ook als antwoord op hun gebed. God onze Vader zij geprezen voor Zijn leiding en zorg.

We hadden ook heel goedkoop 70 grote chocoladeletters kunnen kopen met de P (in het Russisch R), als eerste letter van onze Stichting. En ook hadden we 70 kaartjes in de vorm van een tegeltje bij ons. Daarop stond geschreven wat Roehama betekent met een tekst uit Jesaja 14:1, dat de Heere Zich over Jakob zal ontfermen. (zie bovenaan)

Vlotte reis

Zaterdagavond 24 november vertrokken we. We reden aan een stuk door. Om de beurt sliepen we een uurtje of soms zelfs twee uur op de lege achterbank. De autobahn in Duitsland en Oostenrijk hadden we soms voor ons alleen en de grote steden Wenen en Boedapest gaven nu geen oponthoud. Bij de grens was er geen lange rij (wel een kilometers lange rij met vrachtauto's), De douanebeambte, die het busje controleerde, vond wel direct drie van de zes radiatoren en vroeg naar de papieren. Wim zei dat het voor arme mensen was en dat ze als kado's werden weggegeven: "Please!" Hij gaf het benodigde stempel en in een record tijd waren de grens over (10 minuten) en in Oekraïne (19 uur na vertrek!).

Wat een triest binnenkomen, het regende al de hele dag en dat maakte alles zo troosteloos. Diepe plassen, grauwe velden, bruine auto's van de modder en vrouwtjes onder de paraplu's met een paar emmertjes groente naast zich om te verkopen. Het weer werd gelukkig iedere dag beter. Toen

we donderdag vertrokken, had het 's nachts 5 graden gevoren en was de lucht helder; heerlijk!

Antisemitisme

Van Michael Galin, de directeur van Chesed, kregen we een leegstaande tweekamerflat om te overnachten. Hoewel zeer eenvoudig, oud en ook een beetje vies, wij hadden een rustige plaats met een bad, kamer en keuken en een heerlijk bed. We werden door Michael en Inna, zijn vrouw bijgepraat over hun persoonlijke situatie en de situatie in het land. Hun hele familie woont al in Israël. Leon, hun oudste zoon, die arts is, zou ook wel naar Israël willen, maar omdat hij vanwege zijn hoge begaafdheid gratis heeft mogen studeren, laat de staat hem nu niet vertrekken.

Het antisemitisme neemt hand over hand toe. Een winkel van Jasser Vikolev in Uzgorod was juist die week ervoor afgebrand en een flat van een rabbijn in een andere plaats ook, niet zolang geleden. Er zijn ook veel antisemitische publicaties in de kranten. We kregen een kopie mee met overzichten van zulke artikelen per krant per kwartaal. Het zijn er 455 in negen maanden. Een zorgwekkende ontwikkeling.

Inflatie

Het leven zelf wordt ook per maand moeilijker. We ontdekten zelf dat we voor de diesel die in augustus nog 3,70 Grivna per liter kostte nu 5,00 Grivna moesten betalen. Maar ook andere belangrijke producten zoals zonnebloemolie (100% duurder) en melk zijn schrikbarend duurder geworden, terwijl de lonen hetzelfde zijn gebleven. De pensioenen zijn iets hoger geworden, maar bij lange na niet voldoende, de inflatie is veel hoger. Veel producten zijn inmiddels bijna eenduurdig als in Nederland, terwijl een gemiddeld pensioen 100 dollar per maand bedraagt.

Chesed kampt zelf ook met financiële problemen omdat de Amerikaanse Joodse organisatie JOINT alleen geld geeft voor holocaustoverlevenden. Als een vergoeding voor de geleden schade. Maar er sterven jaarlijks velen van hen. Met ingang van het nieuwe jaar 2008 moeten er grote bezuinigingen worden doorgevoerd. Een zware taak. Michael is zelf dinsdag met ons meegegaan om de situatie op het veld in ogenschouw te nemen. Om bijvoorbeeld te zien welke mensen echt niet zonder hun dagelijkse gratis maaltijd kunnen. Ook verschillende werkers zijn al ontslagen of moeten nog ontslagen worden.

Bezoeken

Maandagmorgen begonnen we direct al met onze bezoeken. Deze keer met Juditha i.p.v. Olga, de ouderenwerkster, omdat zij haar been gebroken had.

We bezochten eerst Victor en Katja Zuchar (70 en 77 jaar oud). Katja is psychisch ziek, maar haar man zorgt goed voor haar. Hij vertelt honderduit over de kinderen, kleinen achterkleinkinderen. Zij wonen in andere delen van Oekraïne en kunnen maar ongeveer één keer per jaar op bezoek komen. Ook over hun ouders, die echte Joodse namen hebben, zoals Mosje en Izak. "Mijn ouders gaven

me een Oekraïense naam, Viktor om het Joodszijn te verbergen.” Viktor is zo blij met de hulp van Chesed en met St. Roechama. We voelden ons één met elkaar. Hij roemde de vriendschap (en de kaas) en vond dat onze ogen zo’n uitstraling hadden. Toen konden we zeggen, dat we ’s morgens nog gelezen hadden: *“Het gebod van de Heere is licht voor de ogen”* (Ps 19: 9). Hij wist dat we gelovigen waren en dat ook wij geen afgoden hebben (dat zien ze namelijk dagelijks om hen heen bij de Orthodoxen).

Blinde Raisa

We bezochten daarna Raisa Rodina, een bijna 80-jarige vrouw. Het was voor het eerst dat we haar ontmoetten. Deze overlevende van de kampen in Duitsland en Oostenrijk, woont sinds een maand bij haar dochter Magda. Omdat zij opeens helemaal blind was geworden. Vier jaar geleden is dat langzamerhand begonnen. Nu ziet ze helemaal niets meer. Het leven is voor haar heel zwaar vertelde ze. Ze kon eerst ook helemaal niet wennen aan het wonen bij haar dochter, omdat ze geen oriëntatie had.

Raissa’s eerste man stierf al in 1979. Hij had jaren in de mijnen in Joegoslavië gewerkt. Ook haar tweede man is inmiddels overleden. Gelukkig ontvangt zij veel liefde van haar dochter, die ook zo blij was met de aandacht voor haar moeder. We bemoedigden Raissa en lasen haar de tekst voor uit Jesaja 14:1. Ze genoot zichtbaar van alles wat haar deze dag overkwam.

Maria Machlin

We troffen een heel verdrietige vrouw aan bij ons volgende bezoek. Maria Machlin rouwde over de dood van haar man, Cemen en haar dochter. Haar man stierf precies 40 dagen geleden in Oekraïne en haar dochter in het voorjaar, in Israël. *“Toen mijn dochter stierf ben ik van binnen ook gestorven.”* Na haar sterven zijn Maria en haar man teruggekeerd naar Oekraïne.

“Mijn man voelde zich hier zo thuis, maar hij was ziek aan hart en longen.”

We gaven de kleinzoon het kaartje met de tekst uit Jesaja. Hij beloofde het te vertalen in het Hongaars, omdat oma die taal beter beheerst. Haar spoorden we aan haar troost bij de Heere te zoeken. Toen zei ze; *“Elke dag lees ik uit de bijbel!”* We hadden al gezien dat er een volledige bijbel op het tafeltje bij de foto van haar man met twee brandende kaarsen ervoor. *“Moge de God en Vader der barmhartigheid haar vertroosten met alle vertroosting die er is in Jezus, onze Heer.”*

Maria en Arthur

Ook bij Maria en Arthur Mirlyuz waren we zeer welkom. Deze vrouw was al heel jong weduwe, omdat haar man bij de Tsjernobilramp als brandweerman moest werken en enkele maanden later al overleed.

We hadden een radiator voor hen, omdat er geen CV in de flat is. Van Chesed hadden ze al een radiator te leen, wij

brachten de tweede. Ook financieel hadden ze een moeilijke tijd, omdat Arthur zijn pols gebroken had en al vijf keer daarmee naar het ziekenhuis was geweest. Zijn gebit en het gebit van Maria heeft ook aandacht nodig. Ze hadden zelfs al schulden moeten maken. Alle dokterskosten en medicijnen moeten nl. zelf betaald worden in Oekraïne. We gaven daarom wat extra geld. En een gekregen bontjas bleek haar precies te passen. Wat stond het haar leuk en wat was ze er blij mee.

Lydia Sadovskaya

Bij Lydia Sadovskaya werden we meer dan hartelijk ontvangen. Deze weduwnaar van 68 jaar zit in een rolstoel, vanwege een ongeval. Een dronken chauffeur reed haar aan en heeft tot nog toe geen cent aan haar betaald. Zij ondertekende in een zwak moment een document dat zij afzag van alle schuldeisen. Toen was ze net geopereerd en dacht zij dat het allemaal wel goed zou komen. Helaas de gebroken botten in haar enkel zijn verkeerd gezet en nu kan zij helemaal niet lopen. Het ene been is nu korter en staat scheef. *“Als je niets betaald zien ze niets!”* gaf Lydia te kennen. Een durfde te zeggen: *“O, op uw leeftijd geeft dat niets!”* Lydia verzuchtte ook: *“Als mijn man nog leefde, zou hij er achterheen gaan.”* Allemaal heel pijnlijk. Daar komt nog bij dat de beenbeugel, die haar voet recht zou moeten buigen wel passend is, maar loeizwaar. De verschillende onderdelen zijn met metalen bouten aan elkaar vastgemaakt. Lydia vertelde dat de eerste keer dat zij hem uitprobeerde er een ontsteking veroorzaakt werd door zo’n bout. Wij stelden haar voor om de beugel mee te nemen naar Nederland en daar te proberen een lichtere uitvoering te laten maken. Zij was zo verheugd. Ze liet een krantje, Echo, zien van Chesed. Daarin was heel lovend over St. Roechama geschreven en ook dat de Stichting een corset voor een vrouw kwam brengen. Die zin had zij al onderstreept. Ze had hoop gekregen. Nu waren wij gekomen en kwamen we zelf met een voorstel om te helpen. Dank aan Hem die alles weet en alles bestuurt.

We hopen met financiële hulp van de achterban deze beugel te kunnen laten maken voor deze zo lieve vrouw.

Revtafamilie

Met Mirojsja, de oudste dochter van de Revtafamilie, die ook werkt voor Chesed als verzorgster, gingen we daarna tegen de avond naar haar ouderlijk huis. We hebben zo’n band met hen gekregen. Vader Ivan is Joods, maar ook wedergeboren, zoals ook de hele familie.

Na een tocht door de Karpaten van een uur, waarbij de regen overging in natte sneeuw en uiteindelijk in droge sneeuw, kwamen we in Toeria Bistra aan. Het weerzien was zo hartverwarmend, de maaltijd zo overvloedig, de getuigenissen zo bemoedigend dat de tijd veel te snel voorbij ging.

Het leven is voor hen ook zwaar. De 14-jarige Ivan gaat dagelijks op pad om in het bos de bomen zelf om te zagen en klein te maken, zodat ze de winter door kunnen komen. Vader Ivan heeft zijn werk in de forellenkwekerij en moet dit zware werk aan zijn zoon overlaten. Hij had nu last van zijn buik, vanwege het zware tillen.

Ivan vertelde dat zijn familie eigenlijk Rotman heette, maar dat zij de naam lieten veranderen uit vrees voor de Duitsers. Vaders Joods zijn werd toch ontdekt en hij werd naar de kampen gebracht in 1943. Hij overleefde de oorlog. Zijn eerste vrouw en 3 dochters echter niet. Hij trouwde opnieuw en uit dit tweede huwelijk is Iwan geboren en nog twee zusjes. Vader is al lang geleden overleden, moeder 4 jaar geleden.

Opa's getuigenis

We gingen naar het kamertje van opa, de vader van Maria. Hij had zo naar ons uitgekeken. Elk uur had hij gevraagd: "Wanneer komen ze nu?" Hij zei tegen ons "Ik houd ervan om met mensen te praten."

Hij vertelde zijn hele levensverhaal en gaf zijn getuigenis. Nog maar 15 jaar geleden is hij tot geloof gekomen, als derde in de familie. Het begon 18 jaar geleden. Janna, de kleindochter, was die dag orthodox gedoopt en opa was zoals zo vaak stomdronken. Hij viel van de trap en lag bewusteloos. De dochter en schoondochter baden tot God, om zijn leven en zij bekeerden zich. Toen opa bijkwam, beloofde hij niet meer te drinken. Hij bleef echter toch drinken, las wel wat af en toe, maar wilde met rust gelaten worden. Het duurde nog drie jaar en toen hij een keer een dienst bezocht bekeerde hij zich. Het is een groot wonder, dat daarna alle kinderen en kleinkinderen zich bekeerd hebben. Vier zonen zijn nu zelfs prediker.

Ook vertelde het gezin over de tijd dat ze ondergronds samenkwamen, eerst in hun eigen huis en later in een eigen kerkgebouwtje. En hoe sommige oude broeders vier tot zes jaar geleden hebben in de gevangenissen. Eén bekende voorganger bracht 37 jaar in gevangenissen door of moest ondergronds leven. Elke keer kreeg hij weer een periode straf, omdat hij nog steeds God niet wilde verloochenen. Eigenhandig maakte hij een handdrukmaschine en 1000-den bijbels, evangeliën enz. werden gedrukt en verspreid. Zijn vrouw was thuis met 9 kinderen. Voor haar is het een hele zware last geweest. Zij kwam verlamd op bed te liggen en kon 20 jaar niet lopen, alleen maar praten. Wat is er veel geleden voor het Evangelie, maar wat is het ook velen tot zegen geweest.

Het viel zwaar om weer afscheid te moeten nemen van deze zo dierbare broeders en zusters in de Heer.

Nina

Na een heerlijke nachtrust in ons flatje, gingen we de volgende morgen eerst naar het ziekenhuis. Daar lag Nina,

een kinderwerkster bij Chesed. Zij was ook aangereden door een dronkenautobestuurder. Haar knie is inwendig ernstig beschadigd, maar het hoeft niet geopereerd te worden. Ze moet echter wel twee maanden liggen.

Toen we binnenkwamen, begon ze gelijk te zeggen: "Het is mijn schuld, het is mijn schuld" Dit bevreesde ons, haar schuld? "Ja, toen ik daar op de grond lag en dacht, God wat gebeurt hier, wist ik het gelijk, God strafte mij, want ik wilde niet verder leven." "Ja," ging ze verder, "als de mens de regels overtreedt, dan straft God." Ze ging verder met vertellen over haar voorgeslacht, waar veel hoogmoed en trots voorkwam en er veel slechte dingen gedaan zijn. Nu had God haar zo dik gemaakt en zij had durven denken: "Ik wil niet meer verder leven."

"Ik moet me op een andere manier gaan gedragen." Het is net als met de twee kandelaars die op sjabbat worden aangestoken: De ene kandelaar vertelt: "Denk aan de regels van God," en de tweede kandelaar zegt: "Houd ze ook!"

Wij gaven aan dat de twee kandelaars ook iets anders kunnen zeggen: De eerste: God is onze Schepper en de tweede; God is onze Verlosser. "En wij geloven dat God ons verlost heeft door Jesjoea, want in Jesaja 53 staat, dat de straf die ons de vrede aanbrengt op Hem was en om onze ongerechtigheden is Hij verwond." Nina luisterde aandachtig, maar zei: "Dat is wel erg makkelijk, dan kun je gewoon zonde doen." "Nee", zei Ria toen, "als ik van Wim houd en hij zegt dat hij me nooit verlaat, dan denk ik toch niet: mooi, dan kan ik doen wat ik wil. Want ik hou van Wim en wil hem geen verdriet doen. Zo is het ook als je de Heere liefhebt"

Zo mochten we daar het Evangelie aanreiken. We namen ook de maten op van de bandage om haar been. De bandage om haar been is namelijk veel te krap. Wij beloofden ons best te doen om deze in Nederland een grotere te laten maken.

Ons bezoek duurde wel een uur.

Moekatsjevo

We zouden deze dag samen met de directeur en nog twee vrouwen van Chesed naar Moekatsjevo gaan, 70 kilometer verder Oekraïne in. Deze plaats heeft een rijke Joodse historie. In 1938 was 51% van deze stad Joods. Er waren toen zo'n 38000 inwoners en er waren wel 9 synagogen en ook nog veel gebedshuizen bij de mensen thuis en er waren veel Joodse gebouwen. In 1929 gaf JOINT hier al hulp. Joodse weeskinderen overal vandaan konden hier goede beroepen leren, zodat zij in hun eigen onderhoud konden voorzien. In april 1944 werden vele jonge mannen weggevoerd. Zij moesten in het leger, maar kregen geen uniform of wapen. Zij moesten zwaar en gevaarlijk werk doen, zoals het graven van loopgraven. Aan het front werden zij vooruit gestuurd en waren ze schietschijven voor de vijand. Heel veel zijn er dan ook omgekomen. Vele overlevenden zijn na de oorlog ook nog eens in Russische krijgsgevangenschap terechtgekomen.

We bezochten een paar Joodse vrouwen die vanwege handicaps niet hun eigen eten kunnen klaarmaken. Het aantal mensen dat thuis eten ontvangt moet eigenlijk teruggedrongen worden. De Joodse vrouw die in Moekatsjevo over de

verdeling van het voedsel ed. gaat, geeft aan dat er elf Joodse mensen zijn, die absoluut hun voedsel thuis bezorgd moeten blijven krijgen. Anderen die net een beetje kunnen lopen zullen elke dag naar de Stalovaja (een soort gaarkeuken) moeten komen om daar hun warme maaltijd te krijgen.

Wij kregen ons abeed, het middageten, in de Stalovaja. Met veel zorg en met eigen middelen wordt daar het voedsel klaargemaakt. Het zou echt een ramp zijn als ook dit moest worden stopgezet.

Op de terugweg gingen we nog langs het Holland huis. Naoem Shumsky, een Joodse man die ook tot nu toe geholpen wordt met het adoptiegeld, heeft hier een goed onderdak gevonden. Dit huis, bekostigd door een Nederlandse organisatie (het is nog niet duidelijk welke organisatie het is) biedt opvang voor oudere mensen die echt helemaal niemand hebben die voor hen kan zorgen.

We zijn blij dat de voormalige zwerver Naoem hier een onderdak heeft gevonden. Een van de vrouwen zei toen we terugreden naar Uzgorod: "Hij heeft heel zijn leven niet zo goed gewoond." Daar zijn we dankbaar voor.

Zhyttya

's Middags hadden we een afspraak met de christelijke Stichting Zhyttya gemaakt. Het was een blij weerzien. We spraken over alle adoptiepersonen. Hofman's vrouw was overleden. Nu dacht hij dat hij geen geld meer zou krijgen, maar Rita zei hem dat ze het adoptiegeld wilden opsparen zodat hij in het voorjaar een oogoperatie kon ondergaan, vanwege staar in de ogen. Hij huilde van blijdschap. Twee Joodse mannen uit het adoptieplan zijn overleden. Een week voor wij kwamen, overleed Jacob Gollender. We bezochten hem nog in augustus. Valja las toen met hem Jesaja 53 en in een kring hebben we toen nog met hem en zijn vrouw gebeden. Rita vertelde dat zij het zondaarsgebed nog een dag van te voren met hem hebben gebeden.

De dag voor wij kwamen was Josif Gotlieb overleden. Toen we hem bezochten in juli 2006 had hij al twee hartinfarcten gehad. Het praten en lopen ging toen al moeilijker. Hij was de enige van zijn

familie die de oorlog overleefd heeft. Hij toonde ons toen vol trots zijn 28 medailles. Ook met hem konden ze het zondaarsgebed bidden voordat hij stierf.

Wat doen deze vrijwilligsters toch geweldig mooi werk. Elke sjabbatavond (vrijdagmiddag) vieren ze met ongeveer 10-15 Joodse mensen sjabbat, waarbij de hele Schrift wordt gelezen en uitgelegd en er ook geestelijke liederen worden gezongen.

Ondertussen zijn ze begonnen ook op dinsdagavond samen te komen. We zijn blij dat we hen financieel kunnen helpen om dit prachtige werk voor de Heer te kunnen blijven doen.

Dinsdagavond waren we uitgenodigd op de maaltijd bij Michael en Ina. We hadden een fijne avond.

Elisabet Lieberman

Woensdagmorgen vertrokken we met Juditha en Misja, een chauffeur van Chesed, voor een route langs Joodse mensen

in de regio. Via Beregova, Vinogradova naar het dorpje Siltsje om uiteindelijk het beencorset daar af te geven.

In Beregova bracht de Chesed werker Ernst ons eerst bij Elisabeth Lieberman. Zij was eerst wat gereserveerd, maar toen het doel van onze komst duidelijk was, veranderde ze compleet. Wat was de nood hoog. Haar zoon scheidde van zijn vrouw toen hun zoontje Wasin 2 jaar was. Oma Elisabet nam de zorg van Wasin op zich, omdat zijn vader en moeder hem in de steek lieten. Haar man is 22 jaar geleden al overleden. Elisabet leeft van een pensioen van 440 Grivna (nog geen 60 Euro) per maand. Soms moet ze geld lenen om brood te kopen. En ze maakt zich zo zorgen om haar kleinzoon, want, zei ze: "Ik ben al oud." Ze was zo blij met de hulp die we aanboden. "Hoe komen jullie hier? Wie heeft jullie gestuurd? Jullie zijn het antwoord op mijn gebed." We hadden nog wat dekens en schoenen voor haar en haar kleinzoon en betaalden grotendeels haar schuld af.

We beloofden terug te komen en ook te proberen een computer voor Wasin mee te nemen een volgende keer.

Anna Feldman

Daarna bezochten we Anastasia Feldman. Zij bleek deze dag precies 80 jaar geworden te zijn. Ze was echter helemaal alleen en had grote zorgen. Zij heeft geen familie en haar man is 18 jaar geleden overleden. Ze heeft al twee keer een maagoperatie moeten ondergaan en ze voelde zich erg onrustig zei ze. "Soms wil ik niet meer leven, ik heb geen kracht meer en kan me moeilijk concentreren." Het leven viel haar zwaar, temeer omdat ze ook geen kinderen heeft. Haar leven lang was ze verkoopster geweest en ze had na haar pensioen ook nog 8 jaar gewerkt. "Alles is gebroken, alles ook is ook zo duur, de medicijnen moeten we ook allemaal zelf betalen." Het was gelukkig niet allemaal kommer en kwel. Anna was dankbaar voor hulp in de huishouding van Chesed, die drie keer per week komt en ook voor Ernst, de Joodse man die haar steeds het voedselpakket (van St. Roechama) komt brengen.

We probeerden haar te bemoedigen met te zeggen dat de Heere overal is en dat je altijd tot Hem kan spreken (bidden). "Dat doe ik ook, vooral ook als ik naar buiten ga om zelf nog boodschappen te doen." We hebben met haar gebeden. "Moge zij rust vinden in onze Heere en Heiland en geve de Heer haar nog een goede gezondheid."

Galina

We lieten, toch wat verdrietig, deze vrouw achter, bedankten Ernst en reden door naar Vinogradova. Onderweg vertelde Juditha en Misja ons dat we eerst naar Galina zouden gaan. Zij is verantwoordelijk voor de Joodse mensen in Vinogradova en omgeving. Ons ging een licht op, zou dat de vrouw zijn, die ons 4 jaar geleden bij een paar heel arme gezinnen bracht? Inderdaad bleek Galina dezelfde te zijn. Een zeer toegewijde vrouw, ook wat het eten bereiden betreft. We aten bij haar en maakten kennis met haar moeder, Peroska (parel) die redelijk goed Duits sprak. Zij vertelde dat haar hele familie in de kampen is omgekomen. Zij stapte als 19-jarig meisje op het perron van het concentratiekamp en wist niets van de selectiemethode van de Duitsers. Zij nam een klein

dochtertje van een tante op haar arm. Een Duitser redde haar leven, door het kind, onder dwang met een pistool, af te nemen en aan de tante terug te geven, want anders had zij ook direct naar het crematorium gestuurd worden. "Niet alle Duitsers waren slecht", was haar conclusie.

Eén familie in Vinogradova van het adoptieplan konden we beter niet bezoeken, vanwege besmettingsgevaar. Nadezda Kopolovitch (40 jaar) heeft namelijk open tuberculose. We lieten voor haar en haar gezin kleding, schoenen en dekens achter bij Galina.

bezoek en de spullen die we achterlieten.

Twee andere families bezochten we echter wel. Eerst de familie Hofman, oma Pyskam, haar dochter en kleindochter. Ze bleek zich vooral Ria nog goed te herinneren. Wat waren ze blij met het

Ilona Oral en haar man

Het derde gezin in Vinogradova heeft een diepe indruk bij ons achtergelaten. Ilona Oral ligt al 19 jaar op bed vanwege reuma. Zij lag echter zo te stralen en liet vol trots haar vele borduurwerken zien, gemaakt met gekromde vingers, zittend op een stoel. Samen met haar man heeft ze drie kinderen. Waarvan één dochter stierf toen ze 16 jaar was en van een andere dochter is de man omgekomen bij de Tjernobilramp. Ze hebben vier kleinkinderen. Toen we de man vroegen of hij Hebreeuws kon lezen (er lag namelijk een Hebreeuws gebeden boek) zei hij; "Een beetje, maar ik lees de Bijbel in het Russisch, ik ben Evangelisch gelovig!" Daarna begon hij te getuigen: "De Heere helpt ons. Ons leven is in Gods hand, Hallelujah", en toen hief deze ongeveer 70-jarige man zijn handen omhoog. Het was zo mooi naar hem te luisteren en zijn gezicht met de grote wenkbrauwen te zien stralen. "Wij begrijpen niet altijd alles, er is veel verdriet in ons leven, maar God voedt ons op. Het is belangrijk om ons hart zacht te hebben. Geloof en twijfel niet, Hij zal zijn volk niet verlaten. Kijk naar de drie vrienden van Daniël in de oven, er kwam een vierde bij!"

"We danken God dat Hij Godsvreze gegeven heeft, dat is Zijn liefde."

"Drie keer ben ik op de rand van de dood geweest in de kampen. Ik heb tot God geschreeuwd. De S.S. heeft op ons geschoten, toen we samen vluchten, God heeft me gered."

"Wij lijden, maar weten het zal beter worden, God zal alle tranen afwissen."

"Ik geloof dat wij met God zijn vandaag en jullie komt is als een medicijn, als olie in de baard van Aäron."

Zeer verblijd en bemoedigd lieten we deze lieve mensen achter.

Jelena Koezma

Het laatste bezoek was bij Jelena Koezma, de aanleiding van onze reis naar Oekraïne. Het corset paste goed en Jelena liep er al gauw 'vrolijk' mee rond.

Deze vrouw heeft door 31 jaar lang vaak dag en nacht te werken in het ziekenhuis haar benen bedorven. Ze kan haar rechterbeen niet meer buigen en heeft veel pijn. Ze heeft nog niet één kopeeka (cent) ontvangen sinds ze niet meer kan werken. Dankzij het geld dat haar moeder krijgt vanuit Duitsland, als herstelbetaling heeft ze nu al twee operaties kunnen laten uitvoeren. Maar niemand weet wat de diagnose is.

Er woonden vier generaties in het ene huis. Oma, Jelena en haar man, haar dochter met haar man en twee kleinkinderen. Er zijn meer gezondheidsklachten in de familie. Dochter is diabetes en haar ene kleinkind, Vitali heeft astma, en zou eigenlijk een tijdje naar een sanatorium moeten.

We keerden voldaan terug naar Uzgorod. De missie was volbracht. Het busje was leeg. Ook alle chocoladeletters, stukken kaas, boterstaven en tekstkaartjes waren uitgedeeld. De laatste ochtend regelden we nog wat financiële zaken, maakten wat afspraken over de volgende reis en namen vervolgens afscheid. Echt, we vonden het spijtig naar Nederland te moeten terugkeren.

De grens over naar Hongarije kostte 2 ½ uur, maar verder ging net zo vlot als de heenreis.

Dankbaarheid

Dankbaarheid vervult ons hart. Dank aan onze hemelse Vader, Die ons in staat stelde deze reis te maken en Die ook alle dingen geleid heeft.

Dankbaarheid voelen we ook naar alle bidders, alle sponsors en alle helpers, kortom de hele achterban van St. Roechama. Dank jullie wel.

Blijven jullie voor ons bidden en ons sponsoren?

En verder hebben we nog geld nodig om:

- de beenbeugel te laten maken van lichter materiaal
- een grotere bandage te laten maken
- gezinnen met financiële problemen te kunnen helpen
- nieuwe gezinnen te kunnen sponsoren ,

U kunt geld overmaken naar St. Roechama, reknr.; 36.24.39.486 Rabobank te Gouda

Als u maandelijks met € 12,50 of € 25,- een gezin wilt sponsoren, vraag dan een machtigingskaart aan bij de Stichting.

“Want het dienstbetoon met deze ondersteuning draagt niet alleen bij tot de behoeften der heiligen, maar het is ook overvloedig door vele dankzeggingen aan God.”
(2 Korinthe 9: 10)

Een hartelijke groet,
Wim en Ria